

MUITINĖS KONSULTACINIO KOMITETO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2023-01-23 Nr. 5BE-31
Vilnius

Posėdis įvyko 2022 m. gruodžio 21 d. TEAMS priemonėmis

Posėdžio pirmininkas: Darius Žvironas

Posėdžio sekretorė: Henrika Rukšėnienė

Dalyvavo 111 dalyvių.

Posėdžio darbotvarkė:

1. Darbotvarkės tvirtinimas (D. Žvironas, MD)
2. Europos Sąjungos sankcijos Rusijai ir Baltarusijai. Svarbiausi akcentai, kuriuos reikia žinoti ir verslui, ir kontroliuojančioms institucijoms (A. Šablinskienė; EIMIN)
3. Europos Sąjungos sankcijos Rusijai ir Baltarusijai. Jų taikymo kontrolės organizavimas ir vykdymas Lietuvos muitinėje (R. Jurgaitis; MD).
4. Vežėjų identifikavimas, kurie į pasienio kontrolės punktus, esančius prie automobilių kelių, įleidžiami ir tikrinami be eilės (L. Žlabys, MD).
5. Verslo sąlygų gerinimo iniciatyvos ir jų įgyvendinimas (J. Miškinis; MD).
6. Kiti klausimai.

SVARSTYTA:

Muitinės konsultacinio komiteto (toliau – MKK) posėdį pradėjo Muitinės departamento (toliau – MD) generalinis direktorius, MKK pirmininkas Darius Žvironas. Jis pristatė posėdžio darbotvarkę, informavo, kad 5-as darbotvarkės klausimas dėl J. Miškinio ligos turėtų būti nukeltas į 2023 metų pradžią, paprašė tvirtinti posėdžio darbotvarkę.

Prieštaraujančių nebuvo. Darbotvarkė patvirtinta.

Pirmininkaujantis pakvietė pristatyti antrą darbotvarkės klausimą EIMIN atstovę.

- 2. Europos Sąjungos sankcijos Rusijai ir Baltarusijai. Svarbiausi akcentai, kuriuos reikia žinoti ir verslui, ir kontroliuojančioms institucijoms (A. Šablinskienė; EIMIN)**

Pranešėja akcentavo, kad EIMIN, kuri iki karo Ukrainoje buvo atsakinga už strateginių ir dvejopos paskirties prekių išdavimą, dabar, įsigaliojant vis daugiau sankcijų RU ir BY, susiduria su kartais padidėjusių paklausimų ir prašymų nagrinėjimu.

Pranešėja atkreipė verslo dėmesį į pagrindinius reglamentus, kuriais nustatomos sankcijos RU ir BY, paprašė prieš rengiantis eksportuoti patikrinti šiuose ir kituose skaidrėse nurodytuose teisės aktuose, ar prekė nėra sankcionuota. Prašė verslą atlikti tam tikrus namų darbus.

Atkreipė dėmesį į 7 sankcijų reglamento priedą, kuriuo draudžiamas pažangių technologijų eksportas į RU, ir 5a priedą, kuriuo draudžiamas pažangių technologijų eksportas BY. Yra numatytos išimtys, dėl kurių verslas gali kreiptis į EIMIN.

Akcentavo, kad dėl vienos-kitos įmonės, kuri mėgina apeiti sankcijas, institucija prašymams nagrinėti turi skirti daug daugiau laiko, taip gaisindama ir verslą. Pabrėžė vežėjų atsakomybę už eksportą: reikia žinoti, ką gabenai, įvertinti galimo prekių nukreipimo į RU riziką,

Dėl dvejopos paskirties prekių pranešėja pabrėžė, kad būtų mažiau įtarimų, ar tai ne dvejopo panaudojimo prekė, verslui geriausiai turėti gamintojo patvirtintą prekės charakteristiką. Taip pat papildomai informavo, kad EIMIN svetainėje galima rasti dvejopo prekių panaudojimo reglamentą ir koreliacinę lentelę, kurioje, kaip ir LITAR, galima rasti visą informaciją apie reikalavimus vienos ar kitos prekės eksportui

D. Žvironas padėkojo pranešėjai ir apibendrindamas pranešimą pabrėžė, kad šiuo sudėtingu metu ir siuntėjas, ir vežėjas, ir prekės gavėjas turi domėtis ir tuo, kas gabenama, ir prekės kilmės šalimi, galutiniu gavėju ir galutiniu panaudojimu, nes kitaip prireiks daug daugiau laiko, kol kontroliuojančios institucijos priims sprendimą dėl prekės eksporto.

PRISTATYMAS PRIDEDAMAS.

3. Europos Sąjungos sankcijos Rusijai ir Baltarusijai. Jų taikymo kontrolės organizavimas ir vykdymas Lietuvos muitinėje (R. Jurgaitis; MD).

Pranešėjas pabrėžė, kad už sąmoningus bandymus apeiti sankcijas yra baudžiama. Pasakė, kad muitinė kreipėsi į aukštesnes instancijas, siekdama sugriežti bausmes už bandymus apeiti sankcijas. Pažymėjo, kad stengiantis apeiti sankcijas verslas klastoja deklaracijas, prekių kilmės šalis, prekių kodus. Prekių srautai rodo, kad bandant apeiti sankcijas, verslas vykdomas per Vidurinės Azijos šalis. EK pristatė statistiką, iš kurios matyti, kad padidėjo eksportas į Vidurinės Azijos šalis. Didelė tikimybė, kad prekės iš ten keliauja į Rusiją.

Lietuvos duomenys rodo, kad mūsų šalies eksportas į Vidurinės Azijos šalis taip pat padidėjo, tuo pačiu drastiškai sumažėjus eksportui į RU ir BY. Taip pat labai yra kritęs dvejopos paskirties prekių eksportas.

Lietuvos muitinė, įgyvendindama vis naujas kontrolės priemones, inicijuodama teisės aktų pakeitimus net ir EK lygmeniu, sankcijų apėjimą stengiasi suvaldyti.

Pranešėjas priminė, kad EK aukštas pareigūnas yra pasakęs, kad į sankcijų įgyvendinimą reikia žiūrėti kūrybiškai, nes atsiranda vis nauji sankcijų paketai, anksčiau priimti sankcionuojamų prekių sąrašai pasipildo, kai kurioms prekėms taikomos išimtys ir pan. Muitinė, kuri atsakinga už sankcionuojamų prekių eksportą, importą bei tranzitą, taip pat nuolat seka teisės aktų pokyčius, vis ieškodama naujų galimybių juos įgyvendinti.

PRISTATYMAS PRIDEDAMAS

4. Vežėjų identifikavimas, kurie į pasienio kontrolės punktus, esančius prie automobilių kelių, įleidžiami ir tikrinami be eilės (L. Žlabys, MD).

Pranešėjas MKK narius supažindino su teisės aktais, nustatančiais prioritetus, kas gali patekti į pasienio punktą nelaukdamas bendroje eilėje. Vienas iš tokių, tai asmenys, turintys Įgaliotojo ekonominio operatoriaus statusą (AEO).

Pranešėjas informavo, kad eiles formuoja ir prioritetus nustato palaukimo aikštelės operatorius, vadovaudamasis teisės aktais. Todėl buvo organizuoti mokymai palaukimo aikštelių operatoriams, kaip identifikuoti AEO statuso turėtoją, kurį reikia nukreipti į prioritetinę, laukiančių patekti į pasienio punktą, eilę, Rekomendavo, kad vežėjas turi turėti bent sertifikato kopiją, kurio tikrumu operatorius gali įsitikinti ir viešai skelbiamuose AEO turėtojų sąrašuose. Akcentavo, kad į prioritetinę eilę teisę patekti turi visi ES šalių vežėjai, turintys AEO sertifikatą.

Paaiškino, kad palaukimo aikštelės operatorius formuoja 3 eiles: iš tų, kurie laukia neužsiregistravę bendroje eilėje, tų, kurie užsiregistravo elektroninėje eilių valdymo sistemoje, ir tų, kurie turi teisę vykti per pasienį prioritetine tvarka.

Pasak L. Žlabio, sprendimo, kaip pritaikyti lengvatas pasienyje grįžtančiam iš trečiosios šalies AEO statuso turėtojui, kol kas nėra ir dėl nutraukto bendradarbiavimo su BY ir RU dėl pradėto karo Ukrainoje, ir dėl nepritaikytos posto infrastruktūros. Statant naujus postus svarstoma įdiegti galimybę prioriteto tvarka pravažiuoti pasienį AEO statuso turėtojui.

Pabrėžė, kad pristatoma galimybė kol kas taikoma tik vežėjams, turintiems AEO statusą, jei tokį statusą turi įmonė, kurios krovinį gabena vežėjas, neturintis AEO, jam ši tvarka netaikoma.

PRISTATYMAS PRIDEDAMAS.

Klausimai:

Buvo klausama dėl perspektyvų turėti lengvatų kitiems AEO statuso turėtojams. MD generalinis direktorius pažymėjo, kad tai tik pirma kregždė, kad bus ieškoma kitų galimybių, kaip supaprastinti procedūras patikimam verslui.

NUTARTA:

Kadangi buvo ir kitų klausimų – dėl elektroninių plombų, dėl Muitinės leidimų sistemos, dėl vienkartinų garantijų, dėl informacinių sistemų trikdžių – buvo sutarta, kad verslo pasiūlymų ateinantiems MKK posėdžiams laukiama iki sausio 15 dienos.

Nutarta temas suskirstyti į informacinio pobūdžio ir tas, kurias galima būtų įtraukti į bendrą verslo ir muitinės specialistų darbo gupių darbo reglamentą ir MKK posėdžiuose pristatyti ne tik problemą, bet ir jos sprendimo būdą

Nutarta artimiausią posėdį organizuoti sausio – vasario mėnesį, kuriame būtų atsiskaitoma už bendrą verslo ir muitinės specialistų darbo gupių rezultatus.

Posėdžio pirmininkas

Darius Žvironas

Posėdžio sekretorė

Henrika Rukšėnienė